

ΟΙ ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

ΡΩΜΑΙΟΣ ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΕΤΤΑ

‘Η ρομαντική Βερόνα.— Πολιτικά και οικογενειακά μίσση.—Οι Καπουλέτοι κ’ οι Μονταγκιό.—‘Η γνωριμία στο χορό.—‘Ο γάμος.—Το φαρμάκι.—‘Ο τραγικός θάνατος μέσα στὸν ἴδιο τάφο.

Δὲν ὑπάρχει ἱστορία πὺρ περιπαθῆς, πὺρ περιφρήνῃ πὺρ νύχει ἐμπνεύσει τόσους ποιητῆς, μουσικοὺς καὶ ζωγράφους ὅσο ἡ ἐρωτικὴ τραγωδία τοῦ Ρωμαιοῦ καὶ τῆς Ἰουλιέττας.

Τὸ ἀθάνατο αὐτὸ δράμα ἐκτυλίσσεται στὴ χαριτωμένη Βερόνα τῆς Ἰταλίας, τὴν πολιτεία μὲ τὴν παλιὰ Ρωμαϊκὴν γέφυρα, μὲ τοὺς ἐξαιρέτως πύργους πὺρ τοὺς χρυσοῖνε ὁ ἥλιος στὸ βασίλειμα καὶ μὲ τὶς παλιῆς ρομαντικῆς κατοικίαις μὲ τοὺς περιφρημοὺς ἐξώστες, τῶν ὁποίων τὰ κομρὰ κινηθιόματα μοιάζουν σὰ νὰ περιμένουν τὴ μεταξείνια ἀνεμίσσαλα τῶν περιπαθῶν ἐραστῶν.

‘Οποιοσδήποτε εἶδε τὴ Βερόνα καὶ δὲν τὴν ἀγάπησε μὲ πάθος, λένε οἱ Βερονέζοι, αὐτὸς δὲν ἔχει συναισθήσει τοῦ ὁραίου ἢ ἔχει χύσει τὴ δύναμῃ ν’ ἀγαπᾷ.»

Στὴν ὁραία αὐτὴ πολιτεία, δύο οικογένειες ἐξ ἴσου εὐγενεῖς καὶ ἀριστοκρατικῆς χωρίζονται ἀπὸ ἕνα ἀπὸ θανάσιμο μίσος. Οἱ Μονταγκιό καὶ οἱ Καπουλέτοι. Κι’ αὐτὸ τὸ μίσος μεγάλωτο ἀκόμα περισσότερο, γιατί κ’ οἱ δύο ἀνήκαν σὲ διαφορετικὸ κόμμα. Οἱ Μονταγκιό ἦσαν μὲ τοὺς Γκουέλφους κ’ οἱ Καπουλέτοι μὲ τοὺς Γκαμπελίνους. Τὸ μίσος τὸ δὲν ἐτελείωσε μετ’ ἀφαιρέσεις, μὲ ὄψεις καὶ ἰσως μὲ λίγο αἷμα τῶν ὑπηρετῶν τους. ‘Οχι! Ἀπὸ τὰ σπλάγγα αὐτῶν τῶν οικογενειῶν γεννηθῆκαν δύο παιδιά: ‘Η Ἰουλιέττα Καπουλέτο καὶ ὁ Ρωμαιοὺς Μονταγκιό πὺρ μὲ τὰ νύχια, μὲ τὴν ὁμορφιά καὶ μὲ τὴ ζοφί τους ἐπληρώσαν τὸ πατρογονικὸ αὐτὸ μίσος. ‘Ο τρο-

μέσα στά δικά του. Αὐτὴ ἦταν ἡ λάμψη ἀπὸ τὴν ὁποίαν ξεπετάχτηκε ὁ ἔρως των. ‘Οταν ὁ χορὸς τελείωσε οἱ δύο νέοι ἀποχωρήσαν ὀλιβερὰ, γιατί ἔχσαν μάθει πὰ τὰ ἀνόματά τους καὶ ἕνα ἀδιεπέγραφο ἐμπόδιο τοὺς ἐχώριζε: τὸ μίσος τῶν δύο οικογενειῶν.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ Ἰουλιέττα δὲν ἔπαυε ἐνατίκτως ν’ ἀνασκηνοῦν τὸ παραπίτασμα τοῦ παραθῶρου τῆς καὶ νὰ κοιτᾷε στὸ δρόμο μὰ κ’ ὁ Ρωμαιοὺς, ἐνατίκτως κ’ αὐτὸς ἔφερε τὰ βήματά τους πρὸς τὸ μέρος ὅπου εἶταν τὸ σπίτι τῆς Ἰουλιέττας. Αὐτὸ γινότανε μέρες, βδομάδες, μήνες, ὥστόσο οἱ δύο νέοι ἀποφασίσαν γὰ παντρεθοῦν μυστικὰ παρὰ τὴν θέληση τῶν γονέων τους.

‘Ο Ρωμαιοὺς πῆγε καὶ συνάντησε τὸν ἐξομολογητὴ τὸν τὸν ἀδελφὸ Λαυρέντιο, ὁ ὁποῖος εἶταν κ’ ἐξομολογητῆς τῆς Ἰουλιέττας. Ἀκούοντας τὴν ἐξομολόγησι τοῦ Ρωμαιοῦ ὁ καλὸς παπάς ἀπέφραξε ὅτι ὁ ἔρως αὐτὸς, ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὴ Θεία Πρόνοια, θὰ εἶνε τέλος στὸ ἀτελείωτο καὶ ἀμαρτηρὸ μίσος τῶν δύο οικογενειῶν. Καὶ συγκατένευσε νὰ τοὺς παντρεύῃ.

Μὰ σὲ λίγο νέα φιλονεικία ἐγείρεται μετὰ τῶν ὁπαδῶν τῶν Μονταγκιό καὶ τῶν Καπουλέτων. ‘Ο Ρωμαιοὺς γὰρ νὰ ἐκδικηθῇ τὸ θάνατο τοῦ φίλου τοῦ Μαρκιάτου σκοτώνει τὸν Τεμπλάνο. Ἐπὶ πονὴ θανάτου τῶρα ὁ Ρωμαιοὺς ὀφείλει νὰ ἐγκαταλείπει τὴ Βερόνα.

Νὰ ὁ ἀποχωρητιστῆρος διάλογος τοῦ Ρωμαιοῦ καὶ τῆς Ἰουλιέττας τὴν ὥρα πὺρ φιλοῦνται, ἐκείνη ἀπὸ τὸ μαλακόνι τῆς κ’ αὐτὸς σὲ μιὰ μετεξείνια ἀνεμίσσαλα:

—Θέλεις λοιπὸν νὰ φύγεις, ὦ Ρωμαίε μου. Κάτσε, ἄργε νὰ ξημερώσει ἀκόμα. Εἶνε ν’ ἀρθῶν κ’ ὄχι ὁ κορυθαλόος ἐκείνος πὺρ ἀκούσες τὸ τραγοῦδι τοῦ.

—‘Οχι, εἶν’ ὁ κορυθαλόος, ὁ ἄγγελος τῆς ἀγῆς. Πρέπει νὰ φύγω καὶ νὰ ζήσω ἢ νὰ μείνω καὶ νὰ πεθῶν.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησι τοῦ Ρωμαιοῦ ἡ Ἰουλιέττα ἔπεσε σὲ μιὰ τέτοια θλίψη πὺρ ὄγεια τῆς προσβλήθη. Οἱ γονεῖς τῆς ἤθελαν νὰ τὴν παντρεύουν. ‘Οχι, ἀπαντοῦσε ἡ Ἰουλιέττα στὴ μητέρα τῆς, θέλω γὰ πεθῶν.»

Καὶ ἐπειδὴ ὁ πατέρας τῆς τῆς ἐπέβαλε νὰ πῶν τὸν κόμμα ντὲ Λοντῶν, ἡ Ἰουλιέττα πῆγε καὶ βοήθη τὸν ἀδελφὸ Λαυρέντιο. Τοῦ ἐξήτησε οὐρα ἀκολούθη μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἐγκατέλειπε τὴ Βερόνα γὰρ νὰ πῶν πρὸς συνάντησι τοῦ Ρωμαιοῦ. Αὐτὸ φάνηκε πολὺ ἐπιβλίνον στὸν ἀγαθὸ καλόγερο, ὁ ὁποῖος ἐπρότεινε στὴν Ἰουλιέττα νὰ τὴν ἀποκομίσῃ κ’ ἕνα ναρκωτικὸ. Θὰ περνοῦσε ἔτσι γὰρ νεκρή, θὰ τὴν ἔκλειαν στὸν οἰκογενειακὸ τῆς νενοτάφο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ τὴν ἐλευθέρωνε ὁ ἀδελφὸς Λαυρέντιος.

Ἐταῖ ὅταν πὰ ὁ καθέννας θὰ πιστεῦσε πὺρ εἶνε πεθαμένη, θὰ μπορούσε νὰ πῶν ἢ συναντήσει τὸ νεαρὸ τῆς σύζυγο καὶ νὰ ζήσει μαζί του ἐν ἀσφαλείᾳ.

Ἡ Ἰουλιέττα δέχτηκε κ’ ἐνθουσιασμὸ τὸ στρατήγημα αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ἐτέθη σ’ ἐφαρμογῇ. ‘Ο Ρωμαιοὺς ἔμαθε ἀπὸ ἕνα ὑπηρετὴ τὸ θάνατο τῆς Ἰουλιέττας, μὲ ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ ἀδελφοῦ Λαυρέντιο ὁ ὁποῖος τὸν πληροφοροῦσε ὅτι ὁ θάνατος αὐτὸς εἶταν ψευτικός, δὲν καθορίσθη νὰ φάσῃ μὲρισ αὐτοῦ. Ἀμίσως ξεκινᾷ γὰρ τὴ Βερόνα, τὴ διασχίζει βοηθούμενος ἀπὸ τὸ σκοτὸς, φτάνει στὸ νενοτάφο τῶν Καπουλέτων, τὸ ἀνοίγει καὶ βρίσκει μέσα τὴν Ἰουλιέττα πὺρ τὴ νομίζε γὰρ νεκρή. Πίνει ἕξει ἕνα δηλητηριώδη ὁποῖον εἶχε προημεθευθεῖ ἀπὸ τὴ Μάντρουα, κ’ ἀφ’ οὗ φιλὰει τρυφερὰ τὴ νέα τὸν γυναίκα, καλῶνεται στὸ πλευρὸ τῆς γὰρ νὰ πεθῶν κ’ αὐτὸς. Μὰ νὰ πὸς ἡ Ἰουλιέττα ξεκινᾷ ἀπὸ τὰ φιλία τοῦ Ρωμαιοῦ. Βλέπει τὸ φίλο τῆς στὸ πόδια τῆς. Τί χαρὰ! τί ἐνθουσιασμὸ! Μ’ ἀμίσως, τί πόνος! τί ἀπελπισία! τί φρικὴ! ὅταν ἀκούει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ φίλου τῆς ὅτι εἶχε φαρμακωθεῖ, νομίζοντῆς τὴν νεκρή! Καὶ νὰ σὲ λίγο οἱ σπασμοὶ τοῦ θανάτου πὺρ ταραῶν τὸ σῶμα τοῦ νέου, ὁ ὁποῖος μένει πὰρ νεκρός. Καὶ βλέποντας χωρὶς ζοφί, ἐκείνον πὺρ εἶταν ὀλιβερὸν ἢ ζοφί τῆς, ἡ Ἰουλιέττα πέρτει κ’ αὐτὴ νεκρὸ σκυτομένη ἀπὸ τὴν ἀγάπη ἀπάνω στὸ ἀδρανὲς σῶμα τοῦ Ρωμαιοῦ.

Σὲ λίγο ὁ Μονταγκιό κ’ ὁ Καπουλέτο συμφιλώνονται μὲρὸς σὰ πτώματα τῶν παιδιῶν τους πὺρ τὰ θάρτουν σ’ ἕνα κοινὸ πλουσιώτατο μνημεῖο. Μὰ ἡ μεγαλοφροσύνη τῶν ποιητῶν καὶ τῶν καλλιτεχνῶν ὕψωσε ἀπὸ τότε στοὺς δύο ἐρωτευμένους μνημεῖα λαμπρότερα κ’ ἀπὸ τὸ πὸ ἀγνὸ χρυσοφί. (unck Brentano)

‘Η Ἰουλιέττα

‘Ὁστόσο ἡ ἱστορία αὐτὴ δὲ στηρίζεται σὲ κανένα πραγματικὸ βᾶθος.

Βεβαία, ὅπως παρατηροῦν πολλοὶ ἱστορικοὶ, περισσότερες ἀπὸ μιὰ Ἰουλιέττα, τοῦ κόμματος τῶν Γκαμπελίνων, θὰ μπορούσαν νὰ ἐρωτευθοῦν ἀξίαντα, κατὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ, ἕνα Ρωμαιοὺς ἀνήγοντα τὸν κόμμα τῶν Γκουέλφων, καὶ αὐτοὶ οἱ δύο ἐξεχνόντας τὸ ὄνομα τῶν τοὺς χώριζε νὰ ἐμνημοθῶν ἀπὸ τὴ φιλία τοῦ ἴδιου ἔρωτος. Μὰ τὸ Σαξσηρικὸ δράμα δὲν εἶνε δυνατὸ νὰ ἐκτυλίσσει στὴ Βερόνα στὴν ἐποχὴ πὺρ θέλει ὁ συγγραφεὺς του. Γι’ αὐτὸ ὑπάρχουν ἀναμφισβήτητες ἀποδείξεις. Ἐχουν βρεθῆ μάλιστα καὶ τὸν ποιητικώτατο ἱστορικὸ θρόλο ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἐπήγαγε ἡ ἐμπνευσι τοῦ Σαξσηρ. Πολλοὶ τὸν ἀπέδιδαν στὸν Ἑλληνα μυθιστοριογράφου Ξενοφῶντα τὸν Ἐφέσιο, μὰ, ὥστόσο, τὸ χειρόγραφο αὐτοῦ τοῦ θρόλου ὀφείλεται σ’ ἕνα Βενετὸ εὐγενῆ, τὸ Λουίτζι ντὰ Πόρτο. Το χειρόγραφο αὐτὸ φέρει τὸν ἐξῆς οἰκονομικὴν τίτλο:

‘Η Ἰουλιέττα, ἡ ἱστορία δύο νεαρῶν ἐρωτευμένων, μὲ τὸ σπαρτακτικὸν τὸν θάνατο, ὅπως συνέβη στὴ Βερόνα τὴν ἐποχὴ τῶ ἀρχόντων Μπαρτολόμῆ Σαῦλα.»

Τὴν ἱστορία αὐτὴ κατοπινὴ τὴν πῆρε καὶ τῆς ἔδωσε ὀριστικὴ μορφή ἕνα πολὺ περίεργου προσώπου, ὁ δομικανὸς πατῆρ Ματτέο Μπαππῆ, καλὸς καὶ δυνατὸς συγγραφεὺς, ὁ ὁποῖος ἔχει γράψῃ κ’ ἄλλες πολλὰς νομβέλλες.

Ἰδὸν λοιπὸν ἡ ἱστορία τῆς Ἰουλιέττας κατὰ τὸ Δομικανὸ Σαῦλα:

‘Σ’ ἕνα χορὸ τῶν Καπουλέτων, ὁ Ρωμαιοὺς Μονταγκιό ὁ ὁποῖος εἶξερε ὅτι θὰ συναντήσει ἕξει μιὰ γυναίκα πὺρ τὴν ἐνόμιζε ὡς τὴν ὀμοιωτέρο τὸν κόμμα, καθορίσθη νὰ εἰσχωρήσῃ μαζί μὲ τοὺς ἄλλους προσκεκλημένους, προστατευόμενος ἀπὸ τὴ μίσηα του, ἢ ὁποῖα δὲν ἐπέτρεπε στοὺς παλαιούς οἰκογενειακοὺς του ἔχθρους νὰ τὸν ἀναγνωρίσουν. ‘Ο νέος εὐγενῆς εἶχε κάποτε σὲ μιὰ γωνία τῆς σάλλας καὶ ἀναζητοῦσε ἀπὸ κεῖ τὴν ὁραία του, ὅταν ἔξαφνα τὰ μάτια του ἔπεσαν ἀπάνω στὴν Ἰουλιέττα. Τὴ βοήθη πολὺ πὸ ὁραία ἀκόμα, χλιεῖς φρερὲς ὁμορφότερὸ ἀπὸ ἐκείνην πὺρ ζήτοῦσε. Καὶ τῆς Ἰουλιέττας τὰ μάτια ἔπεσαν ἀπάνω στὰ δικά του. Στὸ χορὸ ἡ τύχη βράζει τὴν Ἰουλιέττα μετὰ τῶν Ρωμαιοῦ κ’ ἔνος εὐγενεῖς ἰπλοτὸν Μαρκιάτου, ὁραίου νέου, μὰ πὸς εἶχε τὸ ἴδιωμα νύχει πάντα τὰ χέρια του μυχρὰ, ἐνθὸ τῶν Ρωμαιοῦ τὰ χέρια ἐφέλγοντο ὀλόκληρα. Κοιτώντας τὰ χέρια τῶν δύο ἰπλοτῶν, τὸ κροὸ καὶ τὸ θεομὸ, ἡ Ἰουλιέττα εἶπε σχετικῶς ἕνα ἑλαφρὸ ἄστειο, στὸ ὁποῖο ὁ Ρωμαιοὺς τῆς ἀπάντησε σφιγγόντῆς τῆς δυνατὰ τὰ δάχτυλα